

نگاهی به مسائل و مشکلات موجود در تعاونیه‌های مرغداری

از دفتر تحقیقات وزارت تعاون گروه بررسی‌ها و پژوهش‌های اقتصادی

شرکت‌های تعاونی تولیدی در مسیر توسعه فعالیت‌های خود غالباً دچار موانع و مشکلاتی هستند که شاید بتوان دلیل عمده آنرا علاوه بر وضعیت نامتعادل حاکم بر بازار و نیز عدم آگاهی سهامداران و اعضای از چند و چون راه‌اندازی و کار در این قبیل موسسات جستجو نمود. در حال حاضر یکی از فعالیت‌های تولیدی پر مشکل و نسبتاً سختی که از مدتها پیش تاکنون مورد توجه بوده و در اکثر نقاط کشور با ایجاد تشکل‌های تعاونی در زمینه آن اقدام شده است. واحدهای تعاونی مرغداری است، که بر خلاف تصور موجود، راه‌اندازی و فعالیت در آن نه تنها ساده نیست بلکه از چنان ظرافتی برخوردار است که اگر به تمام جوانب آن توجه کافی مبذول نگردد و نکات فنی و تخصصی لازم را در مراحل مختلف از احداث تا تولید موردنظر قرار داده نشود نه تنها فعالیت اقتصادی نبوده و سود دهی نخواهد داشت بلکه کاری خطرناک و زیان آور نیز خواهد بود که جبران ضرر و زیان آن به سادگی مقدور نخواهد گردید. این مطلب که از بررسی و تحلیل گزارشات پژوهشی تهیه شده توسط واحدهای تحقیقاتی ادارات کل تعاون استانها بدست آمده، حاکی از آنست که طی سالهای اخیر تعداد قابل توجهی از تعاونیه‌های فعال و بخصوص جدیدالتاسیس مرغداری متضرر گردیده‌اند. و این زیان دهی و عدم سودآوری آنها از یک سو و نزدیک شدن سررسید اقساط تسهیلات اعتباری

دریافتی و عدم توان بازپرداخت اقساط وامها از سوی دیگر موجب نگرانی اعضا و مدیران این تعاونیه‌ها را فراهم آورده است. البته همانگونه که قبلاً به آن اشاره شد عمده‌ترین علت این عدم سودآوری مربوط به یک رشته مشکلاتی است که در حین سادگی و وضوح دارای پیچیدگی‌های خاص خود بوده و اغلب مدیران و مسئولان تعاونی فاقد اطلاعات لازم برای مقابله و چاره‌جویی به این مشکلات می‌باشند و اهم آنها عبارتند از:

۱- مشکلات کمبود سرمایه در گردش

واحدهای مرغداری کوشتی در طی هر دوره پرورش مرغ نیازمند سرمایه در گردش کافی می‌باشند و این سرمایه موردنیاز اغلب در تعاونیه‌های مرغداری موجود نیست، تعاونیه‌ها برای جبران این کمبود و تامین کسری سرمایه مورد نیاز خود یا باید به خرده‌های نسیه و با قیمتی بالاتر از قیمت روز اقدام نمایند و یا سرمایه

دان:

در گردش مورد نیاز خود را از منابع غیرمجاز با درصد بهره بسیار بالا تامین کنند که در هر دو صورت بدلیل افزایش هزینه‌های میزان درآمد واحد تعاونی کاهش می‌یابد، گرچه بعضاً ممکن است این کسری سرمایه از محل اعتبارات تبصره ۴ تامین گردد لیکن ناکافی بودن و محدودیت میزان این اعتبار و وجود تشریفات بسیار طولانی و پیچیده جهت دریافت آن در مواردی هستند که مشکل این قبیل تعاونیه‌ها را نمی‌توانند بموقع برطرف نمایند.

۲- عدم امکان دستیابی تعاونیه‌ها به جوجه

یکروزه، دان و دارو با کیفیت مناسب جوجه یکروزه:

بعلت عدم اعمال مدیریت صحیح در گله‌های مرغ مادر، از حیث تغذیه بهداشت و همچنین عدم رعایت اصول بهداشتی در کارخانه‌های جوجه‌کشی، جوجه‌های خریداری شده در اکثر موارد حتی زمانیکه از شرکتهای معتبر و مورد اطمینان تهیه می‌گردد. ضمن اینکه دارای درصد بالائی جوجه درجه ۲ و ۳ می‌باشند از همان ابتاد به بیماریهایی مثل عفونت؟ آلودگی به قارچ اسپرژیلوس، و عفونتهای سالمونلایی مبتلا بوده و سبب تلفات سنگین در روزهای اولیه می‌گردد و جوجه‌های باقیمانده نیز در طول دوره پرورش بصورت مطلوب رشد نمی‌نمایند.

مواد دان اغلب وارداتی است و بدلیل

کپک‌زدگی باعث مسمومیت آفلاتوکسنی می‌گردند. همین مورد خود باعث شده است تا بیشتر مرغداران نسبت به اثرات مکمل‌های موجود بدبین شوند و مکمل دیگری را جایگزین آن نمایند که دست ساز بوده و بطریق غیر علمی و غیر فنی تهیه می‌گردد که این مکمل هم بعلت بالانس نبودن ویتامین‌ها و میزآلها از کیفیت و کارآئی لازم برخوردار نیست و نتیجه مطلوب از آن بدست نمی‌آید.

دارو:

وضعیت دارو و بخصوص آنتی بیوتیکها نیز رضایتبخش نیست و اغلب آنتی بیوتیکهای موثر و قوی کمیاب و گران است و بعلت وجود انواع داروهای تقلبی در بازار، در صورت دسترسی به داروهای مورد نظر هیچگونه اعتمادی به کیفیت آن نیست، تأثیر دردناک این امر مخصوصاً در زمانی بیشتر است که جوجه‌های یک مرغداری مبتلا به عفونت‌های روده‌ای و ریوی بوده و کشت آنتی بیوگرام حساسیست میکرب را به یک آنتی بیوتیک خاص مشخص می‌نماید و اگر آن دارو در بازار نایاب بوده باشد، که غالباً هم هست، در آن وقت مدیران واحد باید شاهد تلفات جوجه‌های خود شوند بدون آنکه قادر باشند اقدامی در مورد معالجه بیماری بعمل آورند.

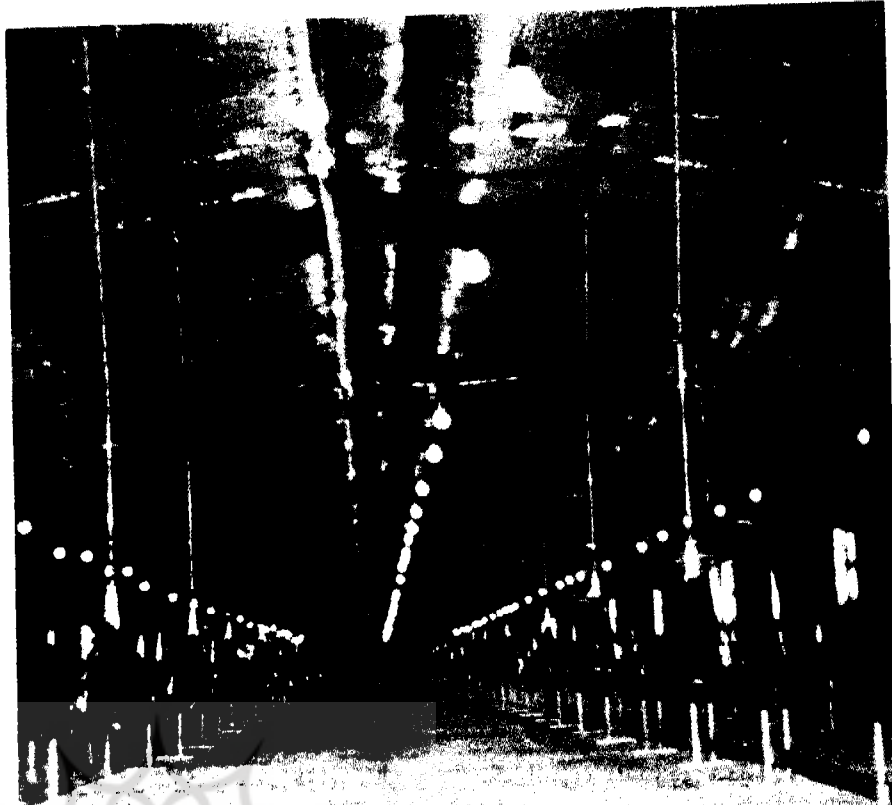
۳- وجود بیماری‌های غیر قابل درمان

درحالیکه برای درمان بیماریهای تشخیص داده شده، مشکل کمبود و نگرانی دارو وجود دارد در مواردی نیز، بیماریها قابل تشخیص نبوده و یا اینکه پس از تشخیص بیماری بعلت ویروسی بودن آن امکان معالجه قطعی میسر نیست، بعنوان مثال از چند سال پیش بیماری کامبرو که یک نوع بیماری ویروسی است در اکثر مرغداریها شایع گردیده و با اینکه واکسن

ناکافی بودن پروتئینها و اسیدهای آمینه لازم در سایر اقلام غذایی، حذف یا کاهش پودر ماهی، از جیره غذایی، خود سبب کاهش رشد در جوجه‌ها می‌گردد.

نمونه دیگر دی کلسیم فسفات می‌باشد که نوع وادراتی آن در بازار محدود است و انواع داخلی موجود نیز دارای کیفیت خوب نبوده و در مواردی تقلبی و نامناسب می‌باشد و مرغداران برای جایگزینی آن اقدام به مصرف پودر استخوان در جیره غذایی جوجه‌ها می‌نمایند. چون پودر استخوان موجود نیز بطرز بهداشتی تهیه نمی‌گردد. بهمنی جهت ایجاد آلودگی در بین جوجه‌ها شده و مشکلاتی را بوجود می‌آورد همچنین مکمل‌های موجود نیز در اثر نگرهداری طولانی در انبار و اکسیداسیون بعضی ویتامینها در اثر مجاورت با میزآلها و کاهش کیفیت و کارآئی، تأثیر خود را از دست می‌دهند و حتی مواردی در اثر جذب رطوبت و

عدم توجه کافی در انتخاب اقلام خریداری شده بیشتر از کیفیت مطلوب و مناسبی برخوردار نمی‌باشد، ضمن اینکه بعلت تأخیر در واردات طول تشریفات و زمان ترخیص در اکثر موارد یک یا چند قلم آن در بازار با کمبود مواجه می‌گردد و بالاخره محدودیت زمینه عرضه موجبات گرانی اقلام را فراهم می‌آورد و همین امر زمینه را جهت سرانیز شدن مواد دان نامرغوب و یا مسموم و تقلبی به بازار مساعد می‌نماید. یکی از این اقلام پودر ماهی است که نوع نامرغوب آن در جوجه ایجاد مسمومیت می‌کند، اگرچه متخصصین امور پرورش مرغ توصیه می‌نمایند که این جیره غذایی از برنامه تغذیه مرغداریها حذف گردد و یا لااقل کاهش یابد لیکن از آنجا که جایگزین مناسب دیگری که کمبودها در جیره غذایی مرغداریها را جبران نماید کمتر در دسترس می‌باشد، چنین توصیه‌ای مورد توجه قرار نمی‌گیرد، زیرا که بعلت

آن نیز موجود است ولی متأسفانه حتی با استعمال واکسن نیز این بیماری قابل پیشگیری نبوده و گفته می‌شود بعلت عدم تأثیر و عدم مرغوبیت واکسن مزبور حتی در مواردی، خود واکسنها عامل ایجاد بیماری می‌باشند. گرچه از زمان شیوع این بیماری تاکنون خسارت فراوانی به واحدهای مرغداری وارد گردید ولی هنوز از سوی سازمانهای مسئول و متخصصین امر توصیه‌های لازم در مورد مصرف یا عدم مصرف واکسن و یا زمان و مراحل مصرف آن ارائه نشده است و این بیماری، هم از لحاظ تلفاتی که ببار می‌آورد و هم از جهت ضعیف کردن سیستم ایمنی بدن و مساعد نمودن زمینه برای شیوع سایر بیماریهای میکربی و کاهش رشد تاکنون خسارت عمده‌ای را به تعاونیهای مرغداری وارد نموده است.

۴- عدم اعمال اصول علمی و فنی و ناکافی بودن تخصص و تجربه مدیران

یکی از مشکلات اساسی تعاونیهای مرغداری که متأسفانه مدیران این قبیل تعاونیها اغلب از آن بی‌خبر بوده و یا کمتر بدان توجه دارند، عدم رعایت و بکارگیری اصول علمی و فنی در زمینه‌های مختلف، تهویه، تغذیه، پیشگیری واکسیناسیون، دما، بهداشت و سایر موازنی فنی و تخصصی است، بعنوان مثال موضوع تغذیه که مهمترین بخش در پرورش طیور می‌باشد و بسته به شرایط تا هفتاد درصد هزینه‌ها را بخود اختصاص می‌دهد در اغلب تعاونیهای مرغداری چندان مورد توجه قرار نمی‌گیرد و جیره‌های غذایی مصرفی بدون در نظر گرفتن نیازهای غذایی در مراحل مختلف سنی، در طول دوره پرورش بطور، یکنواخت استفاده و مصرف می‌گردد اگرچه محتویات و ترکیبات این جیره‌ها نیز منطبق با نیازهای غذایی جوجه، حتی در یک مرحله از رشد نیست در هر حال این امر خود یکی از علل

کاهش رشد جوجه‌هاست. و یا اینکه در مواردی گرانی، کمبود یا مسمومیت یکی از مواد غذایی باعث می‌شوند که آن ماده از جیره حذف گردد و یا مقدار آن کاهش یابد در چنین موقعی هیچگونه ماده جایگزین دیگری جهت تأمین کمبودهای حاصله صورت نمی‌گیرد و از طرفی از آنجا که بعلت ناکافی بودن جیره غذایی کمبود دما تشدید و بیشتر می‌شود و اثر سوء خود را بر روی جوجه‌ها باقی می‌گذارند.

در مورد تهویه نیز گفتنی است که در اکثر مرغداریها تهویه لازم انجام نمی‌شود، بخصوص در مواقعی که هوا سرد بوده و سیستم گرمائی کارآئی لازم را نداشته باشد که در چنین شرایطی هوای کافی وارد سالن نشده و با کاهش اکسیژن و افزایش گرد و غبار و گازهای سمی هوای سالن و استنشاق آن توسط جوجه‌ها ضمن ایجاد مسمومیت، زمینه را برای شروع بیماری C.R.D و سپس C.R.D کمپلکس، مساعد می‌نماید که یک نوع بیماری کشنده است و معالجه آن هم هزینه زیادی در بردارد، ضمن اینکه در حالت مزمن، سبب کاهش رشد نیز می‌گردد.

مورد دیگر در زمینه طرز استفاده از آنتی بیوتیکها و داورهاست که غالباً بموقع و بطریقه صحیح بکار برده نمی‌شود و در نتیجه بیماریها بصورت کامل معالجه نشده و در اثر مصرف آنتی بیوتیک مقاومت میکربی افزایش یافته و زمانی که بیماری پس از چند روز مجدداً تشدید می‌گردد آنتی بیوتیک قبلی جوابگو نبوده و اجباراً بایستی آنتی بیوتیک قویتر و گرانتری مورد استفاده قرار گیرد.

۴- نوسانات قیمت‌ها و عدم توجه به فاکتورهای سودآور

نوسانات شدید حاکم بر بازار موجب آن شده است که تعاونیهای مرغداری در دوره‌های مختلف پرورش مرغ بدرستی

نتوانند سود و زیان کار و فعالیت خود را پیش‌بینی نمایند. اگر بپذیریم که سود و زیان یک واحد مرغداری تابعی از قیمت جوجه و دان و مرغ می‌باشد در اینصورت اگر قیمت‌ها د یک وضعیت متعادل قرار داشته باشند و دچار تغییرات روزمره نگردند می‌توان گفت که قیمت مرغ زنده نیز در یک شرایط عادی متناسب بوده و برای تعاونی سود آور خواهد بود و در غیراینصورت زیان آن حتمی است خصوصاً اینکه بیماری و تلفات سنگینی نیز در مرغداری رواج یابد که در چنین وضعیتی میزان زیان نیز زیادتر خواهد بود.

بدین ترتیب مسئله نوسان قیمت‌ها خود بعنوان یک مشکل اساسی سبب سردرگمی نگرانی و دل‌سردی مدیران و اعضای تعاونیهای مرغداری مطرح می‌گردد و این فعالیت را بصورت یک فعالیت خطرپذیر در می‌آورد. شاید بدلیل همین نیز هست که موضوع قیمت‌ها و نوسانات آن از نظر مدیران یکی از فاکتورهای سودآوری واحد بشمار می‌رود و ظاهراً نیز در شرایط نامتعادل بازار و غیر واقعی بودن قیمت‌های جوجه، دان، دارو و مرغ، سود و یا زیان یک واحد مرغداری تابعی از فاکتورهای فوق محسوب می‌گردد ولی واقعیت امر این است که فاکتورهای مهم دیگری نیز وجود دارند که غالباً در نظر دور مانده‌اند و لیکن دارای نقش تعیین کننده‌ای در سود و یا زیان واحدها می‌باشند. این فاکتورها که بیشتر مشهور و بارز نبوده و کمتر مورد توجه مدیران تعاونیها قرار می‌گیرند عبارتند از:

ضرب تبدیل مواد غذایی به گوشت
این فاکتور مشخص کننده راندمان تبدیل مواد غذایی به گوشت یا به عبارتی میزان ران مصرف شده در ازاء تولید یک کیلو مرغ زنده است که در اکثر تعاونیها این

ضریب بالای ۲/۵ می باشد که البته کیفیت جیره غذایی مصرفی در این ضریب عامل بسیار مؤثری است و علل عمده آن در تعاونیها مرغداری عبارتست از:

الف: متعادل نبودن جیره های غذایی مصرفی و کمبود بعضی از مواد معدنی ضروری در جیره بخصوص ویتامینها و اسیدهای آمینه ضروری و محرک رشد که کمبود هر کدام از آنها سبب اختلال در متابولیسم و سنتز پروتئین و کاهش سرعت رشد و اضافه وزن گردیده و با اینکه مواد غذایی مصرف می شود، راندمان لازم حاصل نمی گردد.

ب: آلودگی محیط و عدم رعایت دقیق موازین بهداشتی که به نوبه خود سبب افزایش آلودگی میکروبی در دستگاه گوارش گردیده و موجب اختلال در هضم و جذب مواد غذایی و در نتیجه کاهش جذب مواد غذایی و افزایش ضریب تبدیل می شود. معمولاً در واحدهای جدیدی که برای اولین بار جوجه ریزی می شود در اولین دوره کمترین ضریب تبدیل که در مواردی به ۱/۷ می رسد بدست می آید و دلیل آن نیز استریل بودن محیط می باشد در حالیکه در هیچیک از تعاونیها در اولین

دوره نیز ضریب تبدیل کمتر از ۲/۲ بدست نیامده و این امر به دلیل عدم رعایت اصول بهداشتی و شدت آلودگی محیط مرغداری است.

ج: تهویه ناقص و ناکافی: در اکثر تعاونیها تهویه بطور کامل و در حد لازم انجام نمی شود و دلیل آن ضعف یا فنی نبودن سیستم تهویه تعبیه شده در سالن ها می باشد. باتوجه به اینکه سرعت متابولیسم در بدن طیور گوشتی ۵۰ برابر سرعت متابولیسم و در نتیجه کاهش سرعت رشد می گردد. علاوه بر آن در اثر کاهش تهویه، غلظت اکسیژن کاهش یافته و غلظت گازهای سمی و گرد و غبار در هوای سالن افزایش می یابد و این امر زمینه را برای بروز بیماریهای تنفسی بخصوص بیماری C.R.D مساعد می نماید که پی آمد آن بصورت کاهش رشد و افزایش ضریب تبدیل ظاهر می گردد.

درصد تلفات

میزان تلفات مجاز در طول دوره پرورش در جوجه گوشتی تا ۵٪ است در حالیکه درصد تلفات در اکثر تعاونیها بالای ۱۰٪ و در مواردی حتی به بیش از ۲۰٪ نیز رسیده است.

میزان مصرف دارو

هزینه دارو که پس از هزینه دان و جوجه بیشترین سهم را بخود اختصاص می دهد بستگی به نحوه مدیریت و رعایت دقیق اصول فنی و بهداشتی واحد مرغداری دارد، که با اعمال مدیریت صحیح و پیشگیری از بیماریها، هزینه مصرف دارو کاهش یافته و به تبع آن قیمت تمام شده یک کیلو گوشت مرغ نیز کاهش می یابد در حالیکه در برخی از تعاونیها برای هر قطعه جوجه در طول دوره رقم قابل ملاحظه ای دارو مصرف می شود که این رقم می تواند حتی در شرایط عادی تمامی سودی را که ممکن است عاید شرکت گردد در بر بگیرد و قیمت تمام شده مرغ را با قیمت فروش آن برابر نماید.

سرعت رشد در طول دوره پرورش

به طبق متحنی رشد استاندارد، جوجه های گوشتی بایستی در هر مرحله سنی وزن معینی را کسب نمایند حال چنانچه در واحدی رشد جوجه کمتر از حد استاندارد بوده و در طول دوره رشد اضافه وزن مطلوب حاصل نگردد، محصول تولیدی نسبت به حد استاندارد کاهش خواهد یافت و چنانچه واحد مذکور بخواهد به وزن مطلوب برسد، ناچاراً بایستی طول دوره پرورش را افزایش دهد که با افزایش آن هزینه های مربوط به سوخت، برق، کارگر و خطر بیماری افزایش می یابد و در نتیجه از سود تعاونی کاسته می شود. در مقایسه ای بعمل آمده کمتر تعاونی دارای منحنی رشدی مطابق با منحنی رشد استاندارد داشته و اغلب اختلاف فاحشی را با آن نشان می دهد.

توصیه ها:

باتوجه به آنچه که گفته شد و با در نظر گرفتن نتایج بدست آمده از بررسی های انجام شده توصیه می شود در ایجاد

مفاهیم علمی شاخصهای مهم اقتصادی و اجتماعی

اشاره

در شماره ۷۱ ماهنامه تعاون، مقرر شده بود که ۵۰ مورد از تعاریف و معانی برخی از متغیرهای کلان اقتصادی و اجتماعی که برای سنجش و اندازه‌گیری عملکرد فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی مورد استفاده قرار می‌گیرند. به تدریج از نظر گرامی خوانندگان گرامی بگذرد اما به دلیل حجم مطالب ماهنامه شماره ۷۲ و سرعت کار چاپ آن این امر میسر نگردید. اینک ضمن پوزش از تأخیر در چاپ، دنباله این مطالب را به استحضار شما خوانندگان محترم می‌رسانیم. باشد که این مبحث که توسط استاد گرامی جناب آقای جعفر عسگری تهیه و تدوین می‌گردد، برای علاقمندان مفید فایده افتد:

(قسمت دوم)

از جعفر عسگری

جمعیت باسواد

کسانی که می‌توانند به فارسی یا هر زبان دیگری متن ساده‌ای را بخوانند و بنویسند، خواه مدرک رسمی داشته یا نداشته باشند، با سواد تلقی می‌شوند. همه محصلان از جمله نوآموزان سال اول ابتدائی و سوادآموزان نهضت سواد آموزی با سواد به حساب می‌آیند.

جمعیت در حال تحصیل

کلیه کسانی که در زمان انجام سرشماری‌های جمعیتی دارای ۶ سال و بیشتر سن بوده و در یکی از مقاطع رسمی شامل سوادآموزی، ابتدائی، راهنمایی، متوسطه، عالی و علوم دینی ثبت‌نام کرده و مشغول به تحصیل می‌باشند در شمول جمعیت در حال تحصیل محسوب می‌شوند. این افراد می‌توانند شاغل، خانه‌دار، بازنشسته و یا دارای هر وضعیت شغلی دیگری باشند.

رشد جمعیت

تغییرات کلی تعداد جمعیت یک کشور

در یک مقطع زمانی نسبت به مقطع زمانی دیگر را رشد جمعیت می‌نامند.

برای محاسبه رشد سالانه جمعیت از فرمول $P_m = P_n(1+r)^n$ استفاده می‌شود که در آن P_m معرف تعداد جمعیت در سال مورد نظر، P_n معرف تعداد جمعیت در سال

درصد باسوادان در جمعیت ۶ ساله و بیشتر در سالهای ۶۷-۱۳۶۵

سال	جمعیت ۶ ساله و بیشتر (هزار نفر)		جمعیت ۶ ساله و بیشتر (هزار نفر)		جمعیت ۶ ساله و بیشتر (هزار نفر)	
	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن
کل کشور	۶۱/۷۸	۲۸۷۰۹	۱۹۸۲۲	۷۱/۰۲	۱۸۸۸۷	۵۲/۰۸
شهری	۷۲/۰۷	۳۵۸۵۶	۲۳۶۷۵	۸۰/۶۴	۲۲۱۸۱	۶۷/۰۶
روستائی	۷۹/۵۱	۵۲۲۹۵	۲۶۵۳۲	۸۲/۶۷	۲۵۷۶۱	۷۴/۲۱
کل کشور	۷۲/۱۱	۲۱۲۱۰	۱۰۹۰۷	۸۰/۴۶	۱۰۳۰۴	۶۵/۳۳
شهری	۸۱/۹۲	۲۶۵۲۱	۱۳۷۲۷	۸۶/۷۲	۱۲۷۹۵	۷۶/۷۷
روستائی	۸۵/۷۱	۳۲۵۰۰	۱۶۵۹۳	۸۹/۵۶	۱۵۹۰۷	۸۱/۷۰
کل کشور	۴۸/۲۷	۱۷۲۰۷	۸۸۱۸	۵۹/۹۵	۸۴۸۸	۳۶/۳۳
شهری	۶۳/۶۸	۱۹۰۴۷	۹۷۹۹	۷۲/۶۰	۹۲۴۸	۵۳/۲۲
روستائی	۶۹/۶۱	۱۹۶۲۵	۹۸۵۸	۷۶/۷۴	۹۷۶۸	۶۲/۴۱

مأخذ: مرکز آمار ایران

پایه، n تعداد سالهای بین دو مقطع زمانی مورد محاسبه و r رشد سالانه جمعیت می‌باشد. در ایران محاسبه رشد سالانه جمعیت، معمولاً، در فاصله انجام سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن صورت می‌گیرد. لازم به توضیح است که نرخ رشد جمعیت معمولاً به درصد محاسبه می‌شود و حاوی جمع جبری تعداد افراد متولد شده منهای تعداد افراد فوت شده و خالص رقم مهاجرت به یک کشور مشخص در یک دوره زمانی مشخص (معمولاً یکسال) می‌باشد. محاسبه نرخ رشد جمعیت برای استانها، شهرستانها، شهرها و ... با مشکلات بیشتری همراه است زیرا مهاجرت‌های داخلی و تغییرات سطوح جغرافیائی نقاط مزبور ایجاب می‌کند که در محاسبه رشد قیمت موارد مزبور نیز مورد توجه و محاسبه قرار گیرد.

میانگین سنی

متوسط سن افراد یک جامعه در مقطع مشخصی از زمان میانگین سنی نامیده می‌شود. برای محاسبه این شاخص مجموع

جمعیت در حال تحصیل برحسب جنس و دوره‌های تحصیلی در سالهای ۷۵-۱۳۶۵

۱۳۷۵			۱۳۷۰			۱۳۶۵			شرح
محصّلین زن	محصّلین مرد	تعداد مرد و زن (هزارنفر)	محصّلین زن	محصّلین مرد	تعداد مرد و زن (هزار نفر)	محصّلین زن	محصّلین مرد	تعداد مرد و زن (هزارنفر)	
۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	۱۹۳۲۴	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	۱۶۸۳۳	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	۱۱۳۲۲	کل کشور
۱/۷۹	۰/۲۲	۱۸۵	۲/۶۸	۰/۴۷	۲۴۸	۲/۱۱	۰/۳۲	۱۲۳	سواد آموزی
۴۷/۱۹	۴۶/۲۲	۹۰۲۰	۶۰/۱۹	۵۵/۷۵	۹۷۲۳	۶۳/۲۹	۵۸/۹۸	۶۸۸۶	ابتدائی
۲۵/۸۵	۲۷/۳۹	۵۱/۵۳	۲۰/۴۶	۲۳/۳۷	۳۷۱۲	۱۸/۸۹	۲۲/۴۷	۲۳۷۲	راهتمائی
۱۹/۳۰	۱۸/۷۹	۳۶۷۸	۱۱/۴۸	۱۳/۶۶	۲۱۳۳	۹/۹۲	۱۱/۳۲	۱۲۱۴	متوسطه
۴/۳۴	۵/۵۹	۹۶۷	۳/۱۲	۴/۰۲	۶۱۰	۱/۱۷	۱/۹۳	۱۸۲	عالی
۰/۱۱	۰/۵۱	۶۳	۰/۰۸	۰/۸۶	۸۵	۰/۰۹	۰/۶۵	۴۷	علوم دینی
۱/۴۲	۱/۲۷	۲۵۸	۱/۹۸	۱/۸۵	۳۲۱	۴/۵۳	۴/۳۳	۵۰۰	سایر و اظهار نشده

مأخذ: مرکز آمار ایران

رشد جمعیت کشور طی سالهای مختلف

شرح	۱۳۱۵	۱۳۲۰	۱۳۲۵	۱۳۳۰	۱۳۳۵	۱۳۴۰	۱۳۴۵	۱۳۵۰	۱۳۷۰	۱۳۷۵
تعداد جمعیت (هزار نفر)	۱۱۹۶۴	۱۲۸۳۳	۱۴۱۵۹	۱۶۲۳۷	۱۸۹۵۵	۲۵۷۸۹	۳۳۷۰۹	۴۹۴۴۵	۵۵۸۳۷	۶۰۰۵۵
متوسط رشد سالانه درصد	۱/۴	۲/۰	۲/۸	۲/۹	۳/۰	۲/۷	۳/۹	۲/۵	۱/۴۷	

مأخذ: مرکز آمار ایران

تملك دارائيه‌ها، قبول بدهيها و اشتغال به فعاليت‌هاي اقتصادي و مبادله با ساير موجوديها را دارد. واحدهاي نهادي همگن در بخشهاي نهادي طبقه‌بندي مي‌شوند. كل اقتصاد هر کشور از ۵ بخش نهادي به شرح زير تشكيل مي‌شود.

- ۱- بخش شرکتهای غیر مالی (بنگاه)
- ۲- بخش شرکتهای مالی (بنگاه)
- ۳- بخش دولت
- ۴- بخش خانواده
- ۵- بخش مؤسسات غیرانتفاعی در خدمت خانواده‌ها

طبقه‌بندي فعاليت‌هاي اقتصادي:

باتوجه به تعداد زياد و تنوع گسترده فعاليت‌هاي اقتصادي در هر کشور، دفتر آمار سازمان ملل متحد به منظور

مرگ و مير خاص جامعه، در آينده، زنده بماند. اين شاخص مهم نشان مي‌دهد که هر فرد تازه متولد يافته بطور متوسط چند سال در آينده مي‌تواند زنده بماند.

فعاليت اقتصادي توليدي:

مجموعه فرآيندها يا فعاليت‌هاي که تحت کنترل و مسئوليت يک واحد نهادي و با بکارگيري نيروي کار، سرمايه داده‌هاي مختلف منجر به توليد کالاها و خدمات مي‌شود که قابل عرضه در بازار مي‌باشد فعاليت توليدي ناميده مي‌شود.

واحد نهادي بخش نهادي:

واحد نهادي يک موجوديت اقتصادي است که با استفاده از حقوق خود قابليت

سن افراد يک جامعه را بر تعداد کل جمعيت آن جامعه تقسيم مي‌کنند.

ميانه سني

سني که جمعيت يک جامعه را از نظر تعداد به دو گروه مساوي تقسيم کند ميانه سني ناميده مي‌شود براي محاسبه اين شاخص، سن افراد جامعه به ترتيب صعودي يا نزولي رديف مي‌شود و عدد قرار گرفته در وسط اين ترتيب به عنوان ميانه سني انتخاب مي‌شود.

اميد به زندگي در بدو تولد

اميد به زندگي در بدو تولد عبارت است از تعداد سالهائي که انتظار مي‌رود هر يک از افراد جامعه در بدو تولد تحت الگوی

سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۶۵ برابر ۱۴۵۷۲۰۰۰ نیز گزارش شده است.

سنجش فعالیتهای اقتصادی:

سنجش و اندازه‌گیری عملکرد هر یک از فعالیتهای اقتصادی در قالب و چارچوب نظام حسابهای ملی صورت می‌گیرد. نظام حسابهای ملی که به اختصار SNA^۱ نامیده می‌شود مجموع مفاهیم، جداول، روشها و حسابهای استانداردی است که توسط سازمان ملل متحد تهیه شده و مورد استفاده اکثریت کشورهای جهان می‌باشد. این نظام استاندارد و جهانی از سال ۱۹۵۳ به کشورهای جهان عرضه شده و تاکنون دوبار در سالهای ۱۹۶۸ و ۱۹۹۳ مورد تجدید نظر در جهت تکامل آن قرار گرفته است.

در قالب نظام هماهنگ و استاندارد SNA عملکرد اقتصاد کشورها در چارچوب حساب تولید، درآمد، مصرف درآمد، سرمایه‌گذاری، دنیای خارج، جریان وجوه، جداول داده و ستانده و حسابهای اقماری مورد بررسی سنجش و اندازه‌گیری قرار می‌گیرد. برخی از مهمترین متغیرهای حسابهای مزبور که در عین حال کلیدی‌ترین شاخصهای اقتصادی هر کشور هستند، در این مقاله مورد بررسی قرار می‌گیرد.

ستانده:

مجموع ارزش کالاها و خدماتی که در طول مدت مشخص (معمولاً یکسال) در یک واحد اقتصادی (کارگاه) برای عرضه به بازار تولید می‌شود ستانده نامیده می‌شود. مفهوم ستانده شامل کلیه تولیدات اصلی و فرعی کارگاه می‌باشد و شامل اقلام و موارد زیر می‌باشد:

- کالاها و خدمات تولید شده و به فروش رسیده.
- کالاها و خدمات تولید شده و به صورت

ردیف	شرح	رده الفبایی ISIC	تعداد کارگاه	تعداد شاغلان	متوسط تعداد شاغلان (نفر)
۱	کشاورزی، شکار، ماهیگیری	الف	۲۹۴۵۴	۱۰۵۳۷۲	۳/۶
۲	ماهیگیری	ب	۲۸۷	۷۹۷۰	۱۶/۲
۳	استخراج معدن	پ	۱۵۶۱	۶۲۳۶۸	۳۹/۹
۴	ساخت (صنعت)	ت	۲۰۳۱۳۸	۱۶۲۵۳۱۲	۴/۰
۵	تامین برق، گاز و آب	ث	۶۷۳۹	۱۲۰۱۲۶	۲۰/۸
۶	ساختمان	ج	۳۲۲۲۰	۱۶۹۷۳۳	۵/۱
۷	عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه موتوری، موتور سیکلت و کالاهای شخصی و خانگی	چ	۱۱۵۰۸۷۵	۱۵۸۹۹۳۵	۱/۲
۸	هتل و رستوران	ح	۶۰۵۱۳	۱۲۰۵۳۵	۲/۰
۹	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات	خ	۳۲۸۷۷	۲۸۰۸۷۷	۸/۵
۱۰	واسطه‌گریهای (بانک، بیمه، صندوقهای قرض‌الحسنه)	ر	۱۲۷۸۲	۱۲۳۳۵۷	۹/۷
۱۱	مستغلات، اجاره و فعالیتهای کار و کسب	ز	۵۱۹۹۶	۱۲۵۸۱۱	۲/۸
۱۲	اداره امور عمومی و دفاع تامین اجتماعی اجباری	ر	۱۲۵۳۱	۳۴۶۷۵۱	۳۰/۷
۱۳	آموزش	ز	۱۰۶۰۸۸	۱۱۹۸۲۸۹	۱۱/۳
۱۴	بهداشت و مددکاری اجتماعی	ژ	۲۵۵۶۲	۳۶۰۱۶۰	۷/۹
۱۵	سایر فعالیتهای خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی	س	۱۸۶۳۰۰	۲۹۳۲۱۹	۱/۶
۱۶	خانوارهای خصوصی دارای مستخدم	ش	-	-	-
۱۷	سازمانها و هیئتهای بیرون مرزی	ض	۸۰۵۴	۱۰۳۷۵۱	۱۲/۹
جمع			۲۱۴۶۲۰۰	۶۷۹۲۲۲۶	۳/۱

ماخذ: مرکز آمار ایران

فعالیت اقتصادی که در قالب کارگاه (بنگاه) به تولید کالاها و خدمات در کشور اشتغال دارند، تعداد ۳/۳ میلیون خانوار بهره‌بردار کشاورزی، به فعالیت زراعت، باغداری، دامداری، دامپروری، پرورش کرم ابریشم و پرورش زنبور عسل اشتغال دارند و نیز ۱/۳ میلیون خانوار در محل زندگی خود (در محل سکونت) به تولید کالاها و خدمات قابل عرضه به بازار اشتغال دارند.

علاوه بر کارگاهها، خانواده‌های بهره‌بردار کشاورز و خانوارهایی که در محل سکونت خود به تولید کالاها و خدمات قابل عرضه به بازار می‌پردازند فعالیتهای اقتصادی دیگری وجود دارند که بصورت غیر متشکل و بدون داشتن مکان ثابتی صورت می‌گیرند. از جمله این فعالیتهای اقتصادی می‌توان به خرید و فروش کالا (دوره‌گردی)، دلالی، مسافرکشی، تدریس خصوصی و ... اشاره نموده که در مکان ثابتی انجام می‌گیرد. مجموع تعداد شاغلین فعالیتهای مذکور، براساس نتایج

استاندارد نمودن فعالیتهای مختلف اقتصادی و امکان ایجاد قابلیت مقایسه آنها از نظر زمان اسکان نظام مشخصی را تعریف و به کشورهای جهان معرفی نموده است. این نظام که تحت عنوان «طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی کلیه رشته فعالیتهای اقتصادی» و باختصار ISIC^۱ نامیده می‌شود در سال ۱۹۵۳ تهیه و توصیه شده و دوباره در سالهای ۱۹۶۸ و ۱۹۹۳ مورد تجدید نظر در جهت تکامل آن قرار گرفته است. در حال حاضر ۱۷۱ کشور جهان برای سنجش و اندازه‌گیری فعالیتهای اقتصادی خود و انجام فعالیتهای آماری از طبقه‌بندی مزبور استفاده می‌کنند. ویرایش سوم طبقه‌بندی ISIC، که در کشورمان مورد استفاده قرار می‌گیرد، کل فعالیتهای اقتصادی موجود در کشور را بر ۱۷ رده الفبائی (کد یک رقمی)، ۶۰ بخش (کد دو رقمی)، ۱۵۸ گروه (کد ۳ رقمی)، ۲۸۹ طبقه (کد ۴ رقمی) طبقه بندی نموده است. لازم به توضیح است که علاوه بر ۲۱۴۶۲۰۰

پایپای مبادله شده.

- کالاها و خدمات تولید شده و به عنوان جبران خدمات به کارکنان پرداخت شده.

- کالاها و خدمات تولید شده و توسط صاحب یا صاحبان کارگاه به مصرف رسیده (خود مصرفی)

- کالاها و خدمات تولید شده و به صورت مجانی به افراد یا کارگاه‌های دیگر داده شد.

- تغییر در موجودی انبار کالاها ساخت شده و نیمه ساخته در اول و انتهای دوره

- تشکیل سرمایه به حساب خود یعنی احداث ساختمان و ایجاد ماشین‌آلات و تعمیرات اساسی آنها با بکارگیری عوامل تولید کارگاه

علاوه بر موارد فوق، تناوب خرید و فروش کالاها بدون تغییر شکل و نیز دریافتی از محل انجام فعالیتای فرعی نیز مانند تولید آب، برق، رستوران، حمل و نقل و ... جزء ستانده‌های کارگاه منظور می‌شود.

مصارف واسطه

ارزش کلیه کالاها و خدماتی که در جریان تولید کالاها و خدمات کارگاه مورد استفاده قرار می‌گیرند مصارف واسطه نامیده می‌شود. هزینه‌های مربوط به مواد اولیه، آب، برق، گاز، ارتباطات، حمل و نقل و ایاب، کالاها و مواد مصرف شدنی، کرایه ساختمان و ماشین‌آلات، تعمیرات جزئی ساختمان و ماشین‌آلات، هزینه‌های مربوط به خدمات قراردادی (برای خدمات کامپیوتری، حساسی، تعمیر و نگهداری و ...) از جمله مهمترین اقلام مصارف واسطه محسوب می‌شوند. بایستی توجه شود که هزینه‌های مربوط به جبران خدمات کارکنان، و هزینه استهلاک، هزینه مالیات بر تولید و واردات و هزینه‌های انتقالی مشمول مصارف واسطه نمی‌باشد.

ارزش افزوده

ارزش اضافه شده در هر مرحله از

میانگین سنی، میانه سنی و امید به زندگی در بدو تولد در سالهای ۷۰-۱۳۴۵

سال	میانگین سن (سال)		میانه سنی (سال)		امید به زندگی در بدو تولد (سال)	
	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن
آبان ۱۳۴۵	۲۲/۴	۲۲/۰	۱۶/۸	۱۷/۱	-	-
آبان ۱۳۵۵	۲۲/۶	۲۲/۲	۱۷/۱	۱۷/۷	-	-
مهر ۱۳۶۵	۲۱/۹	۲۱/۶	۱۷/۰	۱۷/۰	۵۹/۲	۵۸/۵
مهر ۱۳۷۰	۲۲/۴	۲۱/۹	۱۷/۷	۱۷/۵	۶۳/۲	۶۲/۴

مأخذ: مرکز آمار ایران

تولید را ارزش افزوده می‌نامند. ارزش افزوده که مهمترین متغیر و کمیت اقتصادی برای سنجش عملکرد اقتصادی یک کارگاه یک بنگاه و یک بخش اقتصادی و یا یک کشور است از تفاضل ارزش ستانده‌ها از مصارف واسطه حاصل می‌شود.

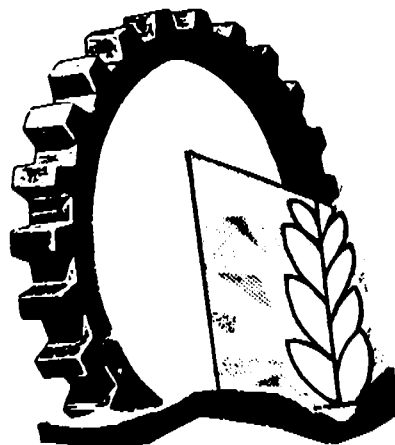
مصارف واسطه - ارزش ستانده = ارزش افزوده

تولید ناخالص داخلی

مجموع ارزش نهایی کالاها و خدمات تولید شده در کشور در طول یک سال مشخص، تولید ناخالص داخلی نامیده می‌شود. به عبارت دیگر مجموع ارزش افزوده حاصل از فعالیت‌های اقتصادی تولید در داخل قلمرو اقتصادی یک کشور در طول مدت یکسال تولید ناخالص داخلی محسوب می‌شود. تولید ناخالص داخلی، که با

اختصار با علائم GDP^۲ معرفی می‌شود، یکی از مهمترین کمیت‌های شاخصهای اقتصادی برای تحلیل و ارزیابی عملکرد گذشته اقتصاد و برنامه‌ریزی پیش‌بینی فعالیت‌های آینده اقتصاد کشور می‌باشد. در صورتیکه رقم خالص درآمد عوامل تولید از خارج^۳ که بسته به مورد می‌توانند مثبت یا منفی باشد از تولید ناخالص داخلی کسر شده و در آنصورت تولید ناخالص ملی حاصل می‌شود. و اگر رقم مربوط به مصرف سرمایه‌های ثابت (استهلاک) و خالص مالیات بر تولید و واردات از رقم تولید ناخالص ملی کسر شود درآمد ملی بدست می‌آید.

در جدول ارزش، ستانده، مصرف واسطه و ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی کشور برحسب بخشهای اقتصادی (کدهای یک رقمی ISIC ویرایش سوم) در سالهای ۷۲-۱۳۷۰ به قیمت‌های جاری ارائه شده است. همچنین در جدول آماری مزبور شاخص نسبت مصارف واسطه به ارزش ستانده، رشد سالانه و سهم ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی در تولید ناخالص داخلی، که معرف ساختار و ترکیب اقتصاد کشور است، ارائه شده است. تعاریف عوامل مزبور متعاقباً مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد.

1- International Standard Industrial Classification of all Economic Activities.
2- System of National Accounts (SNA)
3- Gross Domestic Product (GDP)

شرکت تعاونی حمل و نقل کامیونداران خودراننده خوی

ساختمانی و خرید ۵۰ دستگاه کامیون از خارج کشور و واگذاری آنها به اعضای تعاونی گردید و باتوجه به مشکلاتی که در این راه با آن مواجه بودیم، امروز به نتایج مثبت آن دست یافته‌ایم.

وی در پایان ضمن تشکر از مقام معظم رهبری و ریاست جمهوری و هیئت وزیران گفت: از مسئولین محلی و فرمانداری محترم و اداره کل تعاون انتظار داریم که از این تعاونی حمایت و پشتیبانی نموده تا مسئله حمل و نقل از نظر اقتصادی و سیاسی به پیشرفت بیشتری دست یابد.

آقای تیمور گلوانی مدیر عامل شرکت تعاونی حمل و نقل کامیونداران خودراننده شهرستان خوی در زمینه فعالیت‌های این تعاونی نیز گفت: شرکت تعاونی حمل و نقل کامیونداران خودراننده خوی در سال ۷۰ تأسیس و با ۱۲۰ نفر عضو تحت شماره ثبتی ۳۷۷ به ثبت رسید و فعالیت‌های رسمی خود را آغاز نمود. سرمایه اولیه ثبت شده شرکت نیز ۷ میلیون و ۷۰۰ هزار ریال و مبلغ اسمی سهامی ۵۰ هزار ریال می‌باشد. وی افزود: در حال حاضر تعداد اعضای شرکت ۵۲۹ نفر و تعداد سهام نیز ۵۹۲۰ سهم به مبلغ اسمی کل سرمایه ۲۹۷ میلیون ریال است.

وی گفت: این شرکت زمینی را به مساحت ۲۳۷۰ مترمربع شامل ۶۰ باب انبار جهت خدمات به اعضا و تخلیه بار، دفتر حمل و نقل، رستوران، انبار مخصوص جهت تخلیه بار، سالن اجتماعات، سالن

جامعه خدمت بیشتری کرده باشیم تا مردم از این جهت مشکلی نداشته باشند و رانندگان نیز از آن استفاده صحیح برده باشند. بنابراین با الهام گرفتن از این فرمایشی گرانقدر رهبر کبیر انقلاب اسلامی در سال ۵۹ اقدام به راه‌اندازی این شرکت شد و در سال ۶۰ تا ۱۲۰ نفر راننده بطور غیر رسمی فعالیت خود را آغاز نمود که صد البته در ابتدا با مشکلات فراوانی مواجه بودیم تا به تاسیس تعاونی رسیدیم.

وی گفت: این تعاونی که در ابتدا با تعداد محدودی کامیون خودراننده تشکیل شده بود، پس از مدتی تعداد کامیون‌های آن افزایش یافت و رانندگان زیادی نیز در تعاونی جذب شدند و بالاخره با تلاش فراوان این شرکت در سال ۷۰ به ثبت رسید و کار آن منتهی به خرید زمین، تاسیسات

شرکت تعاونی حمل و نقل کامیونداران خودراننده خوی یکی از موفقترین تعاونی‌های استان آذربایجان غربی است. بطوریکه در انتخابات اتحادیه تعاونی‌های کشور در سال ۷۵ مقام اول و در انتخابات اتحادیه تعاونی‌های استان آذربایجان غربی نیز رتبه اول را با بالاترین امتیاز در بین تعاونی‌های حمل و نقل‌های استان به خود اختصاص داد.

آقای حسن عباسزاده رئیس هیئت مدیره و بنیانگذار این تعاونی می‌گوید: پس از پیروزی انقلاب اسلامی بنا به فرمایشات امام (ره) که فرمودند: «اتحاد رمز پیروزی است» ما از کسانی که روز خود را به امید کاری در گوشه و کنار بنگاه‌های حمل و نقل سپری می‌کردند، دعوت نمودیم تا با همکاری یکدیگر مکانی را تاسیس کنیم تا هم بی‌هدف نباشیم و هم بتوانیم به مردم و

اجتماعات، نمازخانه، استراحتگاه جهت رفاه حال رانندگان، ساختمان اداری و فروشگاه برای ارائه خدمات و تامین رفاه اعضا ایجاد و علاوه بر آن ۵۳ باب مغازه، ماشین‌شویی آب سرد و گرم و نیز انبار روغن با تانکر ۱۸ هزار لیتری مجهز به پمپ و دستگاه اتوماتیک احداث شده است.

آقای گلوانی در ادامه سخنانش گفت: در سال مالی ۷۵ مبلغ ۴/۲۱۸/۳۲۲/۱۳۲ ریال خرید شامل ۱۷۴۱۰۰ لیتر روغن موتور، ۲ هزار کارتن ضدیخ، ۶۱۰۷ حلقه لاستیک در سایزهای مختلف، ۴۱۰۰ لیتر واسکازین و انواع فیلتر در اندازه‌های مختلف صورت گرفته است.

وی با اعلام اینکه در سال گذشته یک دستگاه موتور و یک دستگاه جیپ سواری به مبلغ ۱۷ میلیون و ۷۰۰ هزار ریال خریداری شده است، افزود: برای کمک به اعضای که از وضع مالی مناسبی برخوردار نیستند و برای برآوردن تقاضاها مبلغ ۱۶ میلیون و ۲۰۰ هزار ریال وام قرض‌الحسنه تا پایان سال ۷۵ به اعضا پرداخت گردیده است.

وی گفت: میزان درآمد شرکت از محل خدمات دهی در سال گذشته بالغ بر ۱۰۶/۱۵۷/۱۴۸ ریال بوده و درآمدهای متفرقه نیز در حدود ۳ میلیون و ۷۶۲ هزار ریال بوده است.

گلوانی گفت: سود ویژه شرکت قابل تقسیم بین اعضا مبلغ ۱۶ میلیون و ۹۷۶ هزار و ۷۲۱ ریال و سود غیر ویژه نیز ۳۳۹/۳۵۹/۰۸۴ ریال بوده و درآمدهای خدمات شرکت از محل بازنویسی، تحصیل‌داری، حق‌العمر و فروش ماشینها، اجاره، دالان‌داری، خودیاری ماهیانه بوده و شرکت سود سالیانه خود را پس از کسر انواع مختلف اندوخته‌ها بین سهامداران تقسیم می‌نماید که این سود سهمی بوده و اعضا حق برداشت آن را ندارند. وی با اعلام اینکه سیستم اداری در

تعاونی رایانه‌ای است، افزود: فعالیت یکساله حمل و نقل از شهرستان خوی به سایر نقاط کشور در سال ۷۵ باتناژ ۸۲/۶۱۲/۵۲۰ توسط ۹۳۹۲ کامیون انجام گرفته است.

وی در پایان اظهار داشت: شرکت تعاونی کامیونداران خود راننده شهرستان خوی از تمامی مسئولین و دست اندرکاران

این شهرستان و استان علی‌الخصوص دفتر حمل و نقل وزارت تعاون، اداره کل تعاون آذربایجان غربی، اداره تعاون شهرستان خوی، نماینده محترم مردم خوی در مجلس شورای اسلامی، فرمانداری، بازرگانی، اداره راه و ترابری و شهرداری خوی که با حمایت‌های بی‌دریغ خود موجب تکامل و پیشرفت این تعاونی گردیده‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

اداره امور در این زمینه دارا باشند تا با آگاهی لازم به مدیران عمل وارد گردند و سرمایه و نیرو و وقت بی‌جهت هدر داده نشود.

۳- آموزش‌های تخصصی لازم توسط متولیان امر به مدیران و کارکنان تعاونیهای مرغداری داده شود و سعی شود چنین آموزش‌ها استمرار داشته باشد بطوریکه مدیران و کارکنان دائماً در جریان تازه‌ترین اطلاعات در جهت اداره هرچه بهتر موسسه تولیدی خود قرار بگیرند.

۴- در جهت سیاست توسعه و حمایت و تقویت تعاونیهای تولیدی اعتبارات تبصره‌های لازم بعنوان سرمایه در گردش با بهره نازل و مدت زمان کم و حذف تشریفات زاید در اختیار تعاونیها قرار داده شود تا بدین ترتیب ضمن کاهش مشکلات مالی مدیران تولیدکننده و کاهش هزینه‌های تولید، مصرف‌کنندگان نیز بتوانند گوشت مرغ موردنیاز خود به قیمت متعادل تهیه نمایند.

تعاونیهای تولیدی مرغداری موارد چندی مورد توجه قرار گیرد.

۱- در ایجاد واحدهای تعاونی مرغداری کلیه شرایط و جوانب امر اعم از زمینه مساعد طبیعی و اقلیمی اقتصادی اجتماعی کلاً در نظر گرفته شود بعنوان مثال در مناطقی که از لحاظ تولید به اشباع رسیده‌اند یا شرایط آب هوایی منطقه اجازه چنین فعالیتی را نمی‌دهد و یا امکانات دیگر از لحاظ تهیه جوچه و دان و دارو و فراهم آوردن بازار کمتر میسر است از اقدام به این ایجاد چنین فعالیتی حتی المقدور خودداری گردد.

۲- افرادی داوطلب تاسیس و تشکیل تعاونیهای مرغداری شوند که تخصص و تجربه کاری لازم را بمنظور راه‌اندازی و

بقیه از صفحه ۹۱

آموزش مدیران و کارکنان تعاونیها